

Νέα Ελληνικά

γενικής παιδείας

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1: το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ

Σάββατο, 20 Ιουνίου 1942

Αγαπητή Κίττυ,

Είναι πολλές μέρες που δεν έχω πια γράψει τίποτα, έπρεπε να σκεφτώ μια για πάντα τι σημαίνει ένα ημερολόγιο. Είναι για μένα ένα εντελώς **μοναδικό** συναίσθημα να εκφράζω τις σκέψεις μου, όχι μόνο γιατί δεν έχω ακόμα γράψει, αλλά γιατί μου φαίνεται πως αργότερα ούτε εγώ ούτε οποιοσδήποτε άλλος θα ενδιαφερόταν για τις **εκμυστηρεύσεις** μιας μαθήτριας δεκατριών χρόνων. Στο κάτω-κάτω, δεν έχει και καμιά **σπουδαιότητα**. Επιθυμώ να γράψω και, πολύ περισσότερο ακόμη, να βυθομετρήσω την καρδιά μου σχετικά με κάθε λογής πράγματα.

Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος που γεννήθηκε αυτό το Ημερολόγιο. **Για να πλάσω καλύτερα την εικόνα μιας φίλης που τόσο καιρό περίμενα**· δε θέλω να περιοριστώ σε απλά γεγονότα, όπως κάνουν τόσοι άλλοι, αλλά επιθυμώ τούτο το Ημερολόγιο να προσωποποιήσει τη Φίλη. Και τη Φίλη αυτή θα την ονομάσω Κίττυ.

Η Κίττυ αγνοεί ακόμη τα πάντα για μένα. Πρέπει, λοιπόν, να αφηγηθώ με συντομία την ιστορία της ζωής μου. Ο πατέρας μου ήταν κιόλας τριάντα έξι χρονών όταν παντρεύτηκε τη μητέρα μου, που ήταν είκοσι πέντε. Η αδελφή μου Μαργκότ γεννήθηκε το 1926 στη Φραγκφούρτη του Μάιν. Κι εγώ, στις 12 Ιουνίου 1929. Όντας Εβραίοι εκατό τοις εκατό, μεταναστεύσαμε στην Ολλανδία στα 1923, όπου ο πατέρας μου διορίστηκε διευθυντής της Τράβις Ν. Β., μιας εταιρίας συνεταιρικής της Κόλεν & Σία, στο Άμστερνταμ. Οι δυο εταιρίες στεγάζονταν στον ίδιο κτίριο.

Βέβαια, η ζωή μας δεν ήταν δίχως συγκινήσεις, γιατί τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς μας είχαν μπλεξίματα εξαιτίας των χιτλερικών μέτρων εναντίον των Εβραίων. Ύστερα από τις διώξεις του 1938, δύο θείοι μου, από την πλευρά της μητέρας μου, έφυγαν κρυφά κι έφτασαν σώοι και ασφαλείς στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η γιαγιά μου, εβδομήντα τριών χρόνων τότε, ήρθε να μείνει μαζί μας. Μετά το 1940, οι καλές μας μέρες άρχισαν να παίρνουν γοργά τέλος: πρώτα ο πόλεμος, έπειτα η συνθηκολόγηση και η εισβολή των Γερμανών μάς έφεραν την αθλιότητα.

Τα μέτρα εναντίον των Εβραίων παίρνονται το ένα πάνω στ' άλλο. Οι Εβραίοι **υποχρεώνονται** να φορούν το κίτρινο αστέρι και να παραδώσουν τα ποδήλατά τους. Τους απαγορεύεται ν' ανεβαίνουν στα τραμ και να οδηγούν αυτοκίνητο. Είναι υποχρεωμένοι να κάνουν τις αγορές τους αποκλειστικά σε μαγαζιά σημαδεμένα με την επιγραφή «Εβραϊκό κατάστημα», και μόνο από τις τρεις έως τις πέντε το απόγευμα. Απαγορεύεται στους Εβραίους να βγαίνουν μετά τις οχτώ το βράδυ, ακόμη και στους κήπους τους, ή να βγαίνουν

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ

Προτεινόμενα Θέματα Γ' ΕΠΑ.Λ.

ΓΕΠ4

σε φίλους τους. Απαγορεύεται στους Εβραίους να πηγαίνουν στο θέατρο, στον κινηματογράφο ή σε οποιοδήποτε άλλο μέρος ψυχαγωγίας. Απαγορεύεται στους Εβραίους να καταγίνονται με οποιοδήποτε δημόσιο σπορ: απαγορεύεται να πλησιάζουν στην πισίνα, στο γήπεδο του τένις και του χόκεϊ ή σε άλλους τόπους αθλητικών εκδηλώσεων. Απαγορεύεται στους Εβραίους να συναναστρέφονται με χριστιανούς. Οι Εβραίοι είναι υποχρεωμένοι να πηγαίνουν στα εβραϊκά σχολεία, κι ένα σωρό άλλοι τέτοιοι περιορισμοί ...

Μην κάνοντας τούτο και μην κάνοντας εκείνο, η ζωή μας συνέχισε να κυλά χωρίς περιεχόμενο. Η Ζόπι μού λέει πάντα: «Δεν τολμώ να κάνω τίποτε από φόβο μήπως κάνω κάτι απαγορευμένο».

Η **ελευθερία** μας έχει περιοριστεί πάρα πολύ· ωστόσο η ζωή είναι ακόμη υποφερτή.

Δική σου

Άννα

«Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ», (απόσπασμα)

Δραστηριότητες

A1. Να πυκνώσεις το κείμενο σε 60 λέξεις περίπου.

Μονάδες 15

A2. «Βέβαια, η ζωή μας ... έφεραν την αθλιότητα»:: Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της τέταρτης(4^{ης}) παραγράφου; Να εντοπίσεις έναν **τρόπο ανάπτυξης** της ίδιας παραγράφου.

Μονάδες 5

A3. μοναδικό, εκμυστηρεύσεις, υποχρεώνονται. Να γράψεις μία **συνώνυμη** λέξη για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις με βάση τη σημασία τους στο κείμενο. Στη συνέχεια να τις εντάξεις σε δικές σου περιόδους λόγου.

Μονάδες 5

A4. «Για να πλάσω καλύτερα την εικόνα μιας φίλης που τόσον καιρό περίμενα»

- Να αιτιολογήσεις την επιλογή της **ενεργητικής** σύνταξης από τη συγγραφέα.
- Να **μετατρέψεις** την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

A5. Η Άννα Φρανκ υπήρξε θύμα του ρατσισμού κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και σήμερα, όμως, επανεμφανίζονται περιστατικά ρατσιστικής συμπεριφοράς στην καθημερινή ζωή. Να αναρτήσεις ένα **άρθρο** στην ιστοσελίδα του σχολείου σου (περίπου 250 λέξεων), στο οποίο θα καταγγέλλεις – καταδικάζεις τέτοια περιστατικά και θα υποστηρίζεις το δικαίωμα όλων των ανθρώπων στην ισότητα και στη διαφορετικότητα.

Μονάδες 20

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ 2: Αν δεν μου 'δινες την ποίηση, Κύριε

Αν δεν μου 'δινες την ποίηση, Κύριε
δε θα 'χα τίποτα για να ζήσω.
Αυτά τα χωράφια δε θα 'ταν δικά μου.
Ενώ τώρα ευτύχησα να 'χω μηλιές,
να πετάξουνε κλώνους οι πέτρες μου,
να γιομίσουν οι φούχτες μου ήλιο,
η έρημός μου λαό,
τα περιβόλια μου αηδόνια.

Λοιπόν, πώς σου φαίνομαι; Είδες
τα στάχνα μου, Κύριε; Είδες τ' αμπέλια μου;
Είδες τι όμορφα που πέφτει το φως
στις γήινες κοιλάδες μου;
Κι έχω ακόμη καιρό!
Δεν ξεχέρσωσα όλο το χώρο μου, Κύριε.
Μ' ανασκάφτει ο πόνος μου κι ο κλήρος μου μεγαλώνει,
Ασωτεύω το γέλιο μου σαν ψωμί που μοιράζεται.

Ωστόσο,
δεν ξοδεύω τον ήλιο μου άδικα.
Δεν πετώ ούτε ψίχουλο απ' ό,τι μου δίνεις.
Γιατί σκέφτομαι την ερμιά και τις κατεβασιές του χειμώνα.
Γιατί θα 'ρθει το βράδυ μου. Γιατί φτάνει όπου να 'ναι
το βράδυ μου, Κύριε, και πρέπει
να 'χω κάμει πριν φύγω την καλύβα μου εκκλησιά
για τους τσοπάνηδες της αγάπης.

Νικηφόρος Βρεττάκος, Ο χρόνος και το ποτάμι

Δραστηριότητες

B1. Να αναφέρεις τρία(3) χαρακτηριστικά που εντάσσουν το παραπάνω ποίημα στη νεότερη ποίηση και να εξηγήσεις τη λειτουργία τους [60-70 λέξεις]

Μονάδες 15

B2. Η επαναλαμβανόμενη επίκληση «Κύριε» δίνει στο ποίημα έναν τόνο προσευχής. Να τις καταγράψεις και να σχολιάσεις τη λειτουργία τους.

Μονάδες 5

B3. Το παραπάνω ποίημα είναι ένα «ποίηση για την ποίηση». Να το αιτιολογήσεις.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ

Προτεινόμενα Θέματα Γ' ΕΠΑ.Λ.

ΓΕΠ4

Μονάδες 5

B4. Να καταγράψεις τρεις(3) **μεταφορές** που αποδίδουν τα «αγαθά» που αποκόμισε ο ποιητής στη συνάντησή του με την ποίηση.

Μονάδες 5

B5. Σε ένα κείμενο δύο(2) παραγράφων (περίπου 170-180 λέξεων) να αναλύσεις τη σημασία της τέχνης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Μονάδες 20